

No. 39887

**Netherlands
and
Panama**

Agreement on encouragement and reciprocal protection of investments between the Kingdom of the Netherlands and the Republic of Panama. Panama, 28 August 2000

Entry into force: *1 September 2001 by notification, in accordance with article 14*

Authentic texts: *Dutch, English and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Netherlands, 27 January 2004*

**Pays-Bas
et
Panama**

Accord relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements entre le Royaume des Pays-Bas et la République de Panama. Panama, 28 août 2000

Entrée en vigueur : *1er septembre 2001 par notification, conformément à l'article 14*

Textes authentiques : *néerlandais, anglais et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Pays-Bas, 27 janvier 2004*

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

Convenio para la promoción y protección recíproca de las inversiones entre el Reino de los Países Bajos y la República de Panamá

El Reino de los Países Bajos y la República de Panamá, que de aquí en adelante se llamarán las «Partes Contratantes»,

Deseosos de fortalecer sus lazos tradicionales de amistad y extender e intensificar las relaciones económicas entre ellos, particularmente respecto a inversiones de los inversionistas de una Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante,

Reconociendo que un Convenio para la Promoción y Protección Recíproca de las Inversiones estimulará el flujo de capital y tecnología y el desarrollo económico de las Partes Contratantes y que el trato justo y equitativo de la inversión es deseable,

Han convenido lo siguiente:

Artículo 1

Definiciones

Para fines de este Convenio:

- a) El término «inversiones» significa toda clase de activos y particularmente, aunque no exclusivamente:
- i) propiedad de bienes muebles e inmuebles así como cualesquiera otros derechos reales respecto a toda clase de activo;
 - ii) derechos derivados de acciones, bonos y otras clases de intereses en sociedades y «joint ventures»;
 - iii) reclamos de dinero, de otros activos o a cualquier hecho que tenga valor económico;
 - iv) derechos en el campo de la propiedad intelectual, incluyendo derechos de autor y derechos conexos y derechos de propiedad industrial, como patentes, diseños industriales, marcas y nombres comerciales, así como procesos técnicos, «good will» y «know-how»;
 - v) derechos otorgados por el Derecho Público o bajo contrato, incluyendo derechos a explorar, explotar, extraer y obtener recursos naturales.
- b) el término «inversionista» comprenderá respecto a cualquiera de las Partes Contratantes:
- i) personas naturales que tengan la nacionalidad de esa Parte Contratante;
 - ii) personas jurídicas constituidas bajo la ley de esa Parte Contratante;

- iii) personas jurídicas no constituidas bajo la ley de esa Parte Contratante pero controladas, directa o indirectamente, por personas naturales como se define en i) o por personas jurídicas como se define en ii).
- c) el término «territorio» incluye además del espacio terrestre, marítimo y aéreo bajo la soberanía de cada Parte Contratante, cualquier área adyacente al mar territorial que bajo las leyes del Estado interesado, y de conformidad con el derecho internacional, es la zona económica exclusiva o plataforma continental del Estado interesado, en el que ejerce jurisdicción o derechos soberanos.

Artículo 2

Promoción y admisión

Cualquiera de las Partes Contratantes, dentro del marco de sus leyes y reglamentaciones, promoverá la cooperación económica a través de la protección en su territorio de inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante. Con sujeción a su derecho de ejercer los poderes conferidos por sus leyes o reglamentaciones, cada Parte Contratante admitirá dichas inversiones.

Artículo 3

Tratamiento general

1. Cada Parte Contratante garantizará un trato justo y equitativo a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante y no perjudicará, mediante medidas irrazonables o discriminatorias, la operación, la administración, el mantenimiento, uso, disfrute o disposición de dichas inversiones por parte de esos inversionistas. Cada Parte Contratante acordará a dichas inversiones una total seguridad física y protección.

2. Particularmente, cada Parte Contratante acordará a dichas inversiones un trato que en cualquier caso no será menos favorable del que se acuerde ya sea a inversiones de sus propios inversionistas o a inversiones de inversionistas de cualquier tercer Estado, sea cual fuere más favorable al inversionista interesado.

3. Si una Parte Contratante ha acordado ventajas especiales a inversionistas de cualquier tercer Estado en virtud de los convenios que establezcan uniones aduaneras, uniones económicas, uniones monetarias o instituciones similares, o en base a convenios interinos que lleven a dichas uniones o instituciones, o en base a convenios de libre comercio, esa Parte Contratante no estará obligada a acordar dichas ventajas a inversionistas de la otra Parte Contratante.

4. Cada Parte Contratante observará cualquier obligación que haya adquirido respecto a inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante.

5. Si las disposiciones de la ley de cualesquiera de las Partes Contratantes u obligaciones bajo el derecho internacional existente al momento o establecido después entre las Partes Contratantes en adición al presente Convenio, contienen una reglamentación, ya sea general o específica, dando derecho a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante a un tratamiento más favorable del que se dispone en el presente Convenio, dicha reglamentación, en la medida en que sea más favorable, prevalecerá sobre el presente Convenio.

Artículo 4

Tributación

En cuanto a impuestos, tasas y a deducciones fiscales y exenciones, cada Parte Contratante acordará a inversionistas de la otra Parte Contratante que estén comprometidos en cualquier actividad económica en su territorio, un trato no menos favorable del que sea acordado a sus propios inversionistas o a aquellos de cualquier tercer Estado que estén en las mismas circunstancias; sea cual fuere más favorable a los inversionistas interesados. Sin embargo, con este fin, no se tomará en cuenta ninguna ventaja fiscal especial acordada por esa Parte:

- a) bajo un convenio para evitar la doble imposición, o
- b) en virtud de su participación en una unión aduanera, unión económica o institución similar; o
- c) en base a un tratado de libre comercio; o
- d) en base a reciprocidad con un tercer Estado.

Artículo 5

Libre transferencia

Las Partes Contratantes garantizarán que los pagos relativos a una inversión podrán ser transferidos. La transferencia se hará en moneda de libre convertibilidad, sin restricción o demora. Dichas transferencias incluyen en particular pero no exclusivamente:

- a) ganancias, intereses, dividendos, pagos en especie y otros ingresos corrientes;
- b) fondos necesarios:
 - i) para la adquisición de materia prima o auxiliar, productos semielaborados y terminados, o
 - ii) para reemplazar activos de capital a fin de salvaguardar la continuidad de una inversión;

- c) fondos adicionales necesarios para el desarrollo de la inversión;
- d) fondos para reembolsar los préstamos;
- e) regalías u honorarios;
- f) ingresos de personas naturales;
- g) los réditos de venta o liquidación de una inversión;
- h) pagos que resulten del artículo 7.

Artículo 6

Expropiación y compensación

Ninguna de las Partes Contratantes tomará medidas para privar directa o indirectamente, a inversionistas de la otra Parte Contratante de sus inversiones a menos que se cumplan las siguientes condiciones:

- a) que las medidas se tomen por interés social o utilidad pública y bajo el debido proceso de la ley;
- b) que las medidas no sean discriminatorias o contrarias a cualquier compromiso que la Parte Contratante que toma las medidas haya podido contraer;
- c) que las medidas sean tomadas contra justa compensación. Dicha compensación representará el valor genuino de las inversiones afectadas, y deberá incluir un interés a una tasa comercial normal hasta la fecha de pago y a fin de que sea efectiva para los demandantes, se pagará y será transferible, sin demora, al país designado por los demandantes interesados y en moneda del país del cual los demandantes sean nacionales o en cualquier moneda de libre convertibilidad aceptada por los demandantes.

Artículo 7

Compensación por pérdidas

Los inversionistas de una Parte Contratante que sufran pérdidas respecto a sus inversiones en el territorio de la otra Parte Contratante debido a guerra u otro conflicto armado, revolución, un estado de urgencia, revuelta, insurrección o disturbio recibirán un trato por esta última Parte Contratante, en lo referente a restitución, indemnización, compensación u otro arreglo, no menos favorable que el que la Parte Contratante otorgue a sus propios inversionistas o a inversionistas de un tercer Estado, sea cual fuere más favorable a los inversionistas interesados.

Artículo 8

Subrogación

Si las inversiones de un inversionista de una Parte Contratante son aseguradas contra riesgos no-comerciales o de otra modo dan lugar al pago de indemnización respecto a dichas inversiones bajo un sistema establecido por ley, reglamentación o contrato con el gobierno, cualquier subrogación del asegurador o reasegurador o agencia designada por una Parte Contratante a los derechos de dicho inversionista según los términos de dicho seguro o bajo cualquier otra indemnización dada será reconocido por la otra Parte Contratante.

Artículo 9

Solución de controversias entre una parte contratante y un inversionista de la otra parte contratante

1. Cualquier controversia que surja entre un inversionista de una Parte Contratante y la otra Parte Contratante en relación con una inversión en el territorio de esa otra Parte Contratante será, en lo posible, solucionada por negociaciones amistosas.

2. Si la controversia entre un inversionista de una Parte Contratante y la otra Parte Contratante no haya podido solucionarse dentro de los seis meses desde la fecha en la cual una de las Partes en la controversia haya solicitado por escrito una solución amigable, el inversionista podrá someter la controversia a su elección, para el arreglo:

a) a un tribunal competente de la Parte Contratante que sea parte en la controversia; o

b) al Centro Internacional de Arreglos de Diferencias Relativas a Inversiones (CIADI) para el Arreglo por conciliación o arbitraje de acuerdo al Convenio sobre el Arreglo de Diferencias Relativas a Inversiones entre Estados y Nacionales de Otros Estados, abierto a firma en Washington el 18 de marzo de 1965.

Si la controversia ha sido sometida a un tribunal competente como se menciona en el punto (a) anterior, este solamente puede ser referido al CIADI si ha transcurrido un periodo de doce meses desde que la controversia fue sometida a dicho tribunal.

3. Una persona jurídica que sea de nacionalidad de una Parte Contratante, y que antes de que dicha controversia surja, esté controlada por nacionales de la otra Parte Contratante, podrá, de conformidad con el Artículo 25 (2) (b) del Convenio, para los propósitos del Convenio ser tratada como un nacional de la otra Parte Contratante.

4. Cada Parte Contratante por este medio da su consentimiento incondicional para el sometimiento de una controversia a la conciliación o arbitraje internacional de acuerdo con lo dispuesto en este Artículo.

Artículo 10

Aplicación

Las disposiciones de este Convenio, a partir de la fecha de entrada en vigor del mismo, se aplicarán también a inversiones efectuadas antes de dicha fecha, pero no se aplicarán a ninguna controversia que surja antes de su entrada en vigor.

Artículo 11

Consultas

Cualquier Parte Contratante podrá proponer a la otra Parte Contratante que se celebren consultas sobre cualquier asunto concerniente a la interpretación o aplicación del presente Convenio. La otra Parte Contratante dará consideración favorable a la propuesta y proveerá oportunidad adecuada a dichas consultas.

Artículo 12

Solución de controversias entre las partes contratantes

1. Cualquier diferencia entre las Partes Contratantes concerniente a la interpretación o aplicación del presente Convenio, que no pueda ser solucionada dentro de un lapso razonable por medio de negociaciones diplomáticas, a menos que las Partes convengan lo contrario, serán presentadas, a petición de cualquiera de las Partes Contratantes, a un tribunal de arbitraje compuesto por tres miembros. Cada Parte Contratante nombrará un árbitro y los dos árbitros nombrados nombrarán a un tercer árbitro como su presidente que no sea nacional de alguna de las Partes Contratantes.

2. Si una de las Partes Contratantes deja de nombrar a su árbitro y no ha procedido a hacerlo dentro de dos meses después de ser invitado por la otra Parte Contratante a hacer dicho nombramiento, ésta última Parte Contratante puede invitar al Presidente de la Corte Internacional de Justicia a que haga el nombramiento necesario.

3. Si los dos árbitros no pueden lograr un acuerdo, en los dos meses siguientes a su nombramiento, sobre la elección del tercer árbitro, cualquiera de las Partes Contratantes podrá invitar al Presidente de la Corte Internacional de Justicia a efectuar el nombramiento necesario.

4. Si, en los casos dispuestos en los párrafos (2) y (3) de este Artículo, el Presidente de la Corte Internacional de Justicia no ha podido ejercer dicha función o es nacional de una de las Partes Contratantes, el Vicepresidente será invitado a hacer los nombramientos necesarios. Si el Vicepresidente no puede ejercer dicha función o es un nacional de una de las Partes Contratantes, entonces el miembro de mayor jerarquía de la Corte disponible que no sea nacional de alguna de las Partes Contratantes será invitado a hacer los nombramientos necesarios.

5. El tribunal decidirá sobre la base del respeto a la ley. Antes de que el tribunal decida, podrá en cualquier etapa del procedimiento proponer a las Partes Contratantes que la diferencia se solucione amistosamente. Las disposiciones que anteceden no perjudicarán el arreglo de la controversia «ex aequo et bono» si las Partes Contratantes así lo acuerdan.

6. Salvo que las Partes Contratantes lo decidan de otro modo, el tribunal determinará su propio procedimiento.

7. El tribunal tomará su decisión por mayoría de votos. Dicha decisión será final y obligatoria para las Partes.

Artículo 13

Aplicación territorial

Por lo que respecta al Reino de los Países Bajos, el presente Convenio se aplicará a la parte del Reino en Europa, las Antillas Holandesas y Aruba, salvo que la notificación propuesta en el Artículo 14, párrafo (1) disponga lo contrario.

Artículo 14

Entrada en vigor y denuncia

1. El presente Convenio entrará en vigor el primer día del segundo mes después de la fecha en que las Partes Contratantes se hayan notificado entre ellas por escrito que sus procedimientos constitucionales requeridos han sido cumplidos, y seguirá vigente por un periodo de quince años.

2. Salvo aviso de terminación dado por alguna de las Partes Contratantes por lo menos seis meses antes de la fecha de expiración de su validez, el presente Convenio se extenderá tácitamente por periodos de diez años, con lo que cada Parte Contratante se reserva el derecho de terminar el Convenio mediante aviso de por lo menos seis meses antes de la fecha de expiración del periodo corriente de validez.

3. Respecto a las inversiones hechas antes de la fecha de terminación del presente Convenio, los Artículos anteriores continuarán siendo efectivos por un periodo adicional de quince años a partir de esa fecha.

4. Con sujeción al período mencionado en el párrafo (2) de este Artículo, el Reino de los Países Bajos tendrá derecho a terminar la aplicación del presente Convenio por separado respecto a cualquiera de las partes del Reino.

EN TESTIMONIO DE LO CUAL, los representantes suscritos, debidamente autorizados, han firmado el presente Convenio.

HECHO en duplicado en Panamá a los 28 días del mes agosto de 2000, en los idiomas neerlandés, español e inglés, siendo los tres textos auténticos. En caso de diferencia de interpretación, el texto en inglés servirá como el texto de referencia.

Por el Reino de los Países Bajos

(fdo.) G. J. A. M. BOS

Gijsbert J. A. M. Bos
Embajador Extraordinario
y Plenipotenciario

Por la República de Panamá

(fdo.) JOSÉ MIGUEL ALEMÁN

José Miguel Alemán
Ministro de Relaciones Exteriores

[DUTCH TEXT – TEXTE NÉERLANDAIS]

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Panama inzake bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Panama, hierna te noemen de „Verdragsluitende Partijen”,

Geleid door de wens de van oudsher bestaande vriendschapsbanden tussen hun landen te versterken en de economische betrekkingen tussen hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat betreft investeringen door de onderdanen van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij,

In het besef dat een verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen het kapitaalverkeer en de overdracht van technologie tussen, alsmede de economische ontwikkeling van de Verdragsluitende Partijen zal stimuleren, en dat een eerlijke en rechtvaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

- Voor de toepassing van dit Verdrag:
- a. wordt onder de term „investeringen” verstaan: alle soorten vermogensbestanddelen en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:
 - i. roerende en onroerende zaken, alsmede andere zakelijke rechten met betrekking tot alle soorten vermogensbestanddelen;
 - ii. rechten ontleend aan aandelen, obligaties en andere soorten belangen in ondernemingen en joint ventures;
 - iii. aanspraken op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere prestatie die economische waarde heeft;
 - iv. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, met inbegrip van auteursrechten en aanverwante rechten en industriële eigendomsrechten, zoals octrooien, industriële ontwerpen, handelsmerken en -namen, alsmede technische werkwijzen, know-how en goodwill;
 - v. rechten verleend krachtens het publiekrecht of bij overeenkomst, met inbegrip van rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en winnen van natuurlijke rijkdommen;
 - b. omvat de term „investeerders” met betrekking tot elk van de Verdragsluitende Partijen:
 - i. natuurlijke personen die de nationaliteit van die Verdragsluitende Partij hebben;
 - ii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij;

iii. rechtspersonen die niet zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij, maar die onder al dan niet rechtstreeks toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder i) of van rechtspersonen zoals omschreven onder ii);

c. omvat de term „grondgebied”, naast het land, de wateren en het luchtruim onder de soevereiniteit van elke Verdragsluitende Partij, mede alle aan de territoriale zee grenzende gebieden die, krachtens het recht van de betrokken Staat en overeenkomstig het internationale recht, tot de exclusieve economische zone of het continentaal plat van de betrokken Staat behoren, en waarin deze rechtsmacht of soevereine rechten uitoefent.

Artikel 2

Bevordering en toelating

Elke Verdragsluitende Partij bevordert, binnen het kader van haar wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op haar grondgebied van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Partij de door haar wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, staat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

Algemene behandeling

1. Elke Verdragsluitende Partij waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij en belemmert niet, door onredelijke of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze investeerders. Elke Verdragsluitende Partij kent aan die investeringen volledige fysieke zekerheid en bescherming toe.

2. In het bijzonder kent elke Verdragsluitende Partij aan die investeringen een behandeling toe, die in ieder geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerder.

3. Indien een Verdragsluitende Partij investeerders van een derde Staat bijzondere voordelen heeft toegekend uit hoofde van overeenkomsten tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke instellingen, dan wel op grond van interim-overeenkomsten die tot zodanige unies of instellingen leiden, dan wel op grond van vrijhandelsovereenkomsten, is die Verdragsluitende Partij niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

4. Elke Verdragsluitende Partij komt alle verplichtingen na die zij is aangegaan met betrekking tot de behandeling van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van een van beide Verdragsluitende Partijen of verplichtingen krachtens internationaal recht die thans tussen de Verdragsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip onderling worden aangegaan, een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Verdragsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

Fiscale behandeling

Met betrekking tot belastingen, heffingen, lasten en verminderingen en vrijstellingen van belasting kent iedere Verdragsluitende Partij aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij die zich op haar grondgebied met economische activiteiten bezighouden, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan haar eigen investeerders of aan die van een derde Staat die zich in dezelfde omstandigheden bevinden, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerders. Hierbij wordt evenwel geen rekening gehouden met bijzondere belastingvoordelen door die Partij toegekend:

- a. krachtens een verdrag ter vermijding van dubbele belasting; of
- b. uit hoofde van haar deelneming aan een douane-unie, economische unie of soortgelijke instellingen; of
- c. op basis van een vrijhandelsvereenkomst; of
- d. op basis van wederkerigheid met een derde Staat.

Artikel 5

Vrije overmaking

De Verdragsluitende Partijen waarborgen het recht dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij wisselbare valuta, zonder beperking of vertraging. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, interesten, dividenden, opbrengsten in natura en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
 - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindproducten, of
 - ii. om kapitaalgoederen te vervangen teneinde de continuïteit van investering te waarborgen;

- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;
- d. gelden voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten uit arbeid van natuurlijke personen;
- g. de opbrengst van de verkoop of liquidatie van de investering;
- h. betalingen uit hoofde van artikel 7.

Artikel 6

Onteigening en schadeloosstelling

Geen der Verdragsluitende Partijen neemt maatregelen waardoor direct of indirect aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij hun investeringen worden ontnomen, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de maatregelen worden genomen in het maatschappelijk belang of in het belang van de openbare orde en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;
- b. de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met enige verbintenis die de Verdragsluitende Partij die deze maatregelen neemt, is aangegaan;
- c. de maatregelen gaan vergezeld van een billijke schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling dient overeen te komen met de werkelijke waarde van de desbetreffende investeringen, dient rente te omvatten tegen een gewone commerciële rentevoet tot de datum van betaling en dient, wil zij doeltreffend zijn voor de gerechtigden, zonder vertraging te worden betaald en te kunnen worden overgemaakt naar het door de betrokken gerechtigden aangewezen land en in de valuta van het land waarvan de gerechtigden onderdaan zijn of in een door de gerechtigden aanvaarde vrij inwisselbare valuta.

Artikel 7

Schadeloosstelling voor verliezen

Aan investeerders van de ene Verdragsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een noodtoestand, opstand, oproer of ongeregeligheden, wordt de laatsbedoelde Verdragsluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Verdragsluitende Partij toekent aan haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerders.

Artikel 8

Subrogatie

Indien de investeringen van een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's of anderszins aanleiding geven tot de betaling van schadevergoeding ter zake van die investeringen krachtens een bij wet, voorschrift of overheidscontract ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar of de door de ene Verdragsluitende Partij aangewezen instantie in de rechten van de bedoelde investeerder, ingevolge de voorwaarden van deze verzekering of krachtens een andere gegeven schadeloosstelling, door de andere Verdragsluitende Partij erkend.

Artikel 9

Beslechting van geschillen tussen een Verdragsluitende Partij en een investeerder van de andere Verdragsluitende Partij

1. Een geschil dat mocht ontstaan tussen een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij en de andere Verdragsluitende Partij betreffende een investering op het grondgebied van die andere Verdragsluitende Partij wordt, indien mogelijk, in der minne geschikt door middel van onderhandelingen.

2. Indien het geschil tussen een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij en de andere Verdragsluitende Partij niet op die manier kan worden beslecht binnen zes maanden vanaf de datum waarop een van beide partijen bij het geschil schriftelijk om een minnelijke schikking heeft verzocht, heeft de investeerder het recht het geschil, naar zijn keuze, voor beslechting voor te leggen aan:

a. een bevoegde rechter van de Verdragsluitende Partij die de partij bij het geschil is; of

b. het Internationale Centrum voor de Beslechting van Investeringsgeschillen (ICSID) ter beslechting door bemiddeling of arbitrage krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington werd opengesteld voor ondertekening.

Indien het geschil is voorgelegd aan een onder a genoemde bevoegde rechter, kan het uitsluitend worden verwezen naar het ICSID indien er een periode van twaalf maanden is verstreken sinds het geschil aan die rechter werd voorgelegd.

3. Een rechtspersoon die onderdaan is van de ene Verdragsluitende Partij en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van onderdanen van de andere Verdragsluitende Partij, wordt in overeenstemming met artikel 25, tweede lid, letter b, van het Verdrag voor de toepassing van het Verdrag behandeld als een onderdaan van de andere Verdragsluitende Partij.

4. Elke Verdragsluitende Partij stemt er bij dezen onvoorwaardelijk mee in een geschil voor te leggen ter internationale bemiddeling of arbitrage overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

Artikel 10

Toepassing

De bepalingen van dit Verdrag zijn, vanaf de datum waarop dit in werking treedt, ook van toepassing op investeringen die vóór die datum zijn gedaan, maar zijn niet van toepassing op geschillen betreffende een investering die zijn ontstaan voor de inwerkingtreding ervan.

Artikel 11

Overleg

Elk van beide Verdragsluitende Partijen kan aan de andere Partij voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag. De andere Verdragsluitende Partij neemt dit voorstel in welwillende overweging en biedt passende gelegenheid voor een dergelijk overleg.

Artikel 12

Beslechting van geschillen tussen de Verdragsluitende Partijen

1. Enig geschil tussen de Verdragsluitende Partijen betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke termijn langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt, tenzij de Verdragsluitende Partijen anders zijn overeengekomen, op verzoek van een van beide Verdragsluitende Partijen voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Verdragsluitende Partij benoemt één scheidsman en de twee aldus benoemde scheidslieden benoemen te zamen een derde scheidsman, die geen onderdaan van een der Verdragsluitende Partijen is, tot hun voorzitter.

2. Indien een van beide Verdragsluitende Partijen nalaat haar scheidsman te benoemen en indien zij binnen twee maanden geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere Verdragsluitende Partij tot deze benoeming over te gaan, kan de laatstgenoemde Partij de president van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de beide scheidslieden niet binnen twee maanden na hun benoeming overeenstemming kunnen bereiken over de keuze van de derde scheidsman, kan elk der Verdragsluitende Partijen de president van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de president van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Verdragsluitende Partijen, wordt de vice-president verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de vice-president verhinderd is de genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Verdragsluitende Partijen, wordt het lid van het Gerechtshof dat de hoogste anciënniteit heeft, beschikbaar is en geen onderdaan is van één der Verdragsluitende Partijen, verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van eerbiediging van het recht. Alvorens uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elke stand van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Verdragsluitende Partijen voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan regeling van het geschil ex aequo et bono, indien de Verdragsluitende Partijen dit overeenkomen.

6. Tenzij de Verdragsluitende Partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedureregels vast.

7. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing bij meerderheid van stemmen. Deze beslissing is onherroepelijk en bindend voor de Verdragsluitende Partijen.

Artikel 13

Territoriale toepassing

Wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Rijk in Europa, de Nederlandse Antillen en Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 14, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 14

Inwerkingtreding en beëindiging

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan hun grondwettelijk vereiste procedures is voldaan, en blijft van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar.

2. Tenzij ten minste zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Partij zich het recht voorbehoudt dit Verdrag te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan vóór de datum van beëindiging van dit Verdrag, blijven de voorgaande artikelen van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar vanaf die datum.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van een deel van het Koninkrijk afzonderlijk te beëindigen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Panama op 28 augustus 2000 in de Nederlandse, de Spaanse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten authentiek. In geval van verschil in interpretatie wordt uitgegaan van de Engelse tekst.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

(w.g.) G. J. A. M. BOS

Gijsbert J. A. M. Bos
Buitengewoon en Gevolmachtigd
Ambassadeur

Voor de Republiek Panama

(w.g.) JOSÉ MIGUEL ALEMÁN

José Miguel Alemán
Minister van Buitenlandse Betrekkingen